

සංකෂිප්තය

අධ්‍යාපනය ගුණාත්මක වශයෙන් වර්ධනය වීම තුලින් රටට අවශ්‍ය සදාචාර සම්පන්න පුරවැසියන් බිහි කිරීමේ කේන්ද්‍රස්ථානයක් ලෙස පාසල මැනවින් පවත්වාගෙන යාමේ වගකීම වදනල්පතිවරයාට පැවරී ඇත. මේ නිසා බෙහෙවින්ම සංකීර්ණතාවයෙන් යුතු සුවිශේෂ කාර්යභාරයක් වදනල්පති භූමිකාව වෙත ගොනුවී තිබෙන බව වද්‍යාමාන වේ. විශේෂයෙන් වේගවත් සමාජ පරිවර්තනය හා අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ සිදුවන යුගයක මෙම වෙනස්වීම වලට කෙලින්ම මුහුණ දීමට සිදුවන වදනල්පති ධුරය පිළිබඳ විග්‍රහ කිරීම කාලීන අවශ්‍යතාවයකි. එම නිසා මෙම අධ්‍යයනයේදී, නිකුරක්ගොඩ අධ්‍යාපන කාලාපය තුළ ඇති I AB සහ I C පාසල්වල ඵලදායීතාව ඉහළ නැංවීම සඳහා කටයුතු කරනු ලබන වදනල්පති ධුරයේ කාර්යභාරය පිළිබඳව විමර්ශනය කරන ලදී.

අධ්‍යයනයේ සුවිශේෂ අරමුණු වන්නේ, පාසල්වල වදනල්පතිවරුන් විසින් අනුගමනය කරන නියාමනීය භූමිකා සහ කුසලතාවල ස්වභාවය විමසා බැලීම, පාසල්වල ඵලදායීතාව ඉහළ නැංවීම සඳහා වදනල්පති අනුගමනය කරන ක්‍රමෝපායන් විමසා බැලීම, සහ ඔහු තම කාර්ය මෙහෙය වීමේදී මුහුණදෙන අභියෝග විමසා බැලීම, සහ වදනල්පති තම කාර්ය මණ්ඩලයෙන් වැඩ කරවා ගැනීම සඳහා අනුගමනය කරන නියාමනීය යෙදවුම් මොනවාදැයි විමසා බැලීම විය.

මේ අනුව පළමු පරිච්ඡේදය තුළින් පර්යේෂණ ගැටලුව හැඳින්වීම, අධ්‍යයනයේ පසුබිම, අධ්‍යයනයේ අරමුණු, අධ්‍යයනයේ ක්‍රමවේද, අධ්‍යයනයේ සීමා, අධ්‍යයනයේ වැදගත්කම, අධ්‍යයනයේ සැලැස්ම, සාරාංශය යනාදිය පිළිබඳව කරුණු ඉදිරිපත් කරනලදී, දෙවන පරිච්ඡේදය තුළින් ඵලදායී පාසලක ස්වභාවය හා ලක්ෂණ, ඵලදායීතාව නිර්ණය කිරීමේ නිර්ණායක, පිළිබඳ සාහිත්‍ය විමර්ශනය, ඵලදායී පාසලක් බිහිකිරීම සඳහා වදනල්පති නියාමනීය භූමිකාවේ පෞරුෂ ලක්ෂණ, ඉටුකල යුතු කාර්යභාරය, පරිපාලන යෙදවුමේ වෙනස්කම් පිළිබඳ සාහිත්‍ය විමර්ශනය කරන ලදී. තෙවන පරිච්ඡේදය මගින් පර්යේෂණ ක්‍රම ශිල්පය, නියැදිය තෝරාගත් ආකාරය, දත්ත රැස් කිරීමට යොදාගත් උපකරණ හා දත්ත විශ්ලේෂණය පිළිබඳව කරුණු දක්වන ලදී. සිව්වන පරිච්ඡේදය මගින් දත්ත විශ්ලේෂණය තුළින් ඵලදායී නිගමනත් එම නිගමන සලකා බැලීමෙන් ඵලදායී පාසලක් බිහිකිරීම සඳහා වදනල්පති ධුරය පිළිබඳ යෝජනාත් ඉදිරිපත් කරන ලදී. පාසල් ඵලදායීතාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා වදනල්පති විසින් ඉටු කරන කාර්යභාරය පිළිබඳ කෙරෙන මෙම අධ්‍යයනය නිකුරක්ගොඩ අධ්‍යාපන කාලාපය තුළ පවතින IAB සහ IC යන පාසල් වර්ග දෙකෙන් පාසල් දහයකට පමණක් සීමා කරන ලදී. නිකුරක්ගොඩ අධ්‍යාපන කාලාපය තුළ වූ IAB සහ IC පාසල්වල වදනල්පතිවරුන් සහේතුක නියැදිකරණය මගින් මෙම අධ්‍යයනය සඳහා යොදා ගන්නා ලදී. වදනල්පතිවරුන් පිළිබඳ දත්ත ලබා ගැනීම

සඳහා ප්‍රශ්නාවලි, සම්මුඛ සාකච්ඡා සහ නිරීක්ෂණ යන උපකරණ යොදා ගැනුණි. එම උපකරණ පදනම් කරගෙන ලබාගත් දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා විස්තරාත්මක සංඛ්‍යාන ශිල්පී ක්‍රම යටතේ දැක්වෙන ප්‍රතිශත, වගු, උපයෝගී කරගන්නා ලදී. මේ ආකාරයට දත්ත විශ්ලේෂණයෙන් විදුහල්පති තනතුර සඳහා අවුරුදු 40 - 50 වයස් සීමාව සුදුසු බව සහ ඵලදායී පාසල් බිහිකිරීම සඳහා විදුහල්පති කාර්ය මෙහෙයවීම සඳහා අවශ්‍ය නීතිමය වශයෙන් ලබාදිය යුතු බලතල ලබාදීම, ශාස්ත්‍රීය අධ්‍යාපනයත් සමග වෘත්තීය පුහුණුවද ඵලදායී කාර්යභාරයක් ඉටු කිරීමට වැදගත්වන බව නිගමනය විය.

තවද මෙම අධ්‍යයනයෙන් ,විදුහල්පතිගේ පාසල් කළමනාකරණ භූමිකාව සහ කුසලතාව, සිදුකරනලද දත්ත විශ්ලේෂණය සහ අර්ථකථනයට අනුව ප්‍රශස්ත මට්ටමක පවතින බව අනාවරණය විය. තවද පාසල ඵලදායීතාවයෙන් ඉහළට රැගෙන යාම සඳහා විදුහල්පති සහභාගිත්ව කළමනාකරණ ශෛලිය, මානුෂික සම්බන්ධතා ශෛලිය, අවස්ථාවෝචිත ශෛලීය අනුගමනය කරන බව මෙම අධ්‍යයනයෙන් අනාවරණය විය පාසලක් ඵලදායීතාව කරා මෙහෙයවීමේදී විදුහල්පතිවරයාට ගැටලු හා අභියෝග රැසකට මුහුණ දීමට සිදුවන අතර, නියදියට අයත් පාසල් වර්ග දෙකටම (IAB සහ IC)එම ගැටලු පොදු බව නිගමනය විය. එසේම,ශ්‍රී ලංකාවේ සියලුම පාසල් ඵලදායී ආයතන බවට පත් කිරීම සඳහා දිප ව්‍යාප්තව පුළුල් වැඩපිලිවෙළක් ක්‍රියාවට නැංවීමට පියවර ගැනීම විදුහල්පති කාර්යභාරයේ ඵලදායීතාව සහ සංවර්ධනය සඳහා සුදුසු බව යෝජනා කළහැකි වියපාසලක ඵලදායීතාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා පාසලේ නියමුවා වන විදුහල්පතිගේ අධ්‍යාපන හා වෘත්තීය සුදුසුකම් වැදගත් සාධකයක් වේ. ඒ අනුව නියදියට අයත් IAB හා IC පාසල්වල විදුහල්පතිවරුන්ගේ අධ්‍යාපන හා වෘත්තීය සුදුසුකම් ඉහළ මට්ටමක පවතින බවද මෙම අධ්‍යයනයෙන් අනාවරණය කරගන්නා ලදී.

Abstract

As the center of moulding worthy citizens for the country through the qualitative education, the principal holds a responsible role in the school. It is obvious that the role of a principal consists a very complex working system. So to analyze the principal ship which faces a lot of social and educational reforms have become a need of today. Therefore through this research, I investigate how the principal increase the productivity of their school in IAB, IC in Hingurakgoda Zone. The main objectives of the Education are, leadership role of the principal, analyze the skills, the ways and means used by the principal to increase the productivity of schools, the challenges he face and how he make use of his staff for the development of the school.

In the first chapter, the following topics have been discussed .The introduction and the background method of the research, limitation, importance, plan and the summary of the research. The characteristics, criteria's of an effective school and the personality of the principal to administrate the school are analyzed in the second chapter. Third chapter is consisted of the sample produces gathering and analyzing facts. After analyzing the facts calculation and the suggestions to build a productive school under the guidance of the principal is highlighted in the fourth chapter I selected 10 schools of IAB and IC as sample schools in Hingurakgoda Zone and used questionnaire to gather information. Interviews and observations were the other tools. To analyze data the statistical techniques were used.

Conclusion of the research, is the principal should be in 40-50 age limit, should have legal authorization to form productive schools, and importance of having a professional training. It was exposed when appointing as principals, having a professional training is compulsory and providing IAB and IC schools under the consideration of educational and professional qualifications. According to the conclusion of the research, the principal of the selected IAB and IC are performing their duties very effectively to build a productive school.